

## ?Balma de les Pastorelles

*A cavall de les comarques del Berguedà i del Bages, la balma de les Pastorelles és un interessant paratge en la divisòria dels termes de Santa Maria de Merlès i de Sant Feliu Sasserra (tot i que als mapes apareix a tres indrets diferents, es situa pròpiament, segons les nostres dades de camp, al terme de Santa Maria de Merlès, però es troba a tocar, molt a tocar, del terme de Sant Feliu Sasserra).*



De fet la part alta de la balma i l'esplanada que hi ha al damunt es situen al primer terme; mentre que la part baixa, a escassa distància de la balma, ja pertany al segon terme. El que sí que podem dir és que es situa plenament a la comarca històrica del Lluçanès, a la qual pertanyen els dos termes. El millor accés per arribar-hi és des de Sant Feliu Sasserra, per dues rutes ben diferents, una d'elles senyalitzada i l'altra no, la que passa pels voltants de la casa de Vilaclara.

Aquest lloc es relaciona amb una alternança de materials d'edat cenozoica, d'uns 30 milions d'anys, els quals pertanyen a l'Oligocè. Es troba a la Depressió Geològica de l'Ebre, una de les tres unitats que constitueixen el subsol de Catalunya i també de la Catalunya Central en tota la seva superfície. Com es prou conegut, aquesta depressió es troba en bona part reblerta per materials d'origen detrític, procedents de l'erosió de les altres dues unitats geològiques, concretament del Sistema Pirinenc i del Sistema Mediterrani (o Catalànids). L'indret on es troba la balma es situa a la zona d'interferència entre els materials procedents del Nord (del Sistema Pirinenc), de tonalitats brunes i grogues, i els materials procedents del Sud (del Sistema Mediterrani), de tonalitats vermelloses. En aquest cas, els materials són eminentment detrítics, amb abundants i freqüents bancades de gresos, formant paleocanals. Per sota d'aquestes bancades es situen materials més fins, com calcolutites. En aquestes condicions, els primers són més difícils d'erosionar per les aigües superficials actuals; mentre que els segons són relativament de fàcil erosió. Per sota de les bancades, es poden originar uns espais vuits oberts a l'exterior; les balmes. Aquest és el cas de la Balma de les Pastorelles. En aquest cas, el torrent del Solerot, procedent



del terme de Santa Maria de Merlès i afluent de la riera del Relat, ha contribuït a la formació de la balma. A més, les seves aigües tenen un sallent sobre la balma, de vegades espectacular, en funció del cabal.

**Nom del paratge.** Balma de les Pastorelles.

**Situació.** En la divisòria entre el terme de Santa Maria de Merlès i el de Sant Feliu Sasserra, en la comarca històrica del Lluçanès.

**Situació geològica.** Aquest indret forma part de la Depressió Geològica de l'Ebre (o Conca Geològica de l'Ebre).

**Procedència del nom.** Dels moixons anomenats pastorelles o cueretes, uns petits ocells insectívors, que molt probablement es trobaven en aquesta balma.

**Importància geològica.** Es tracta d'una interessant balma, desenvolupada en un aflorament de roques més o menys toves, com són les calcolutites sorrenques.

**Materials geològics.** A la part superior de la balma hi ha uns nivells de gresos carbonatats, mentre que a la part inferior hi ha nivells de calcolutites sorrenques. A l'interior de la balma, també es troben travertins, unes roques carbonatades calcàries.

**Edat de formació:** De l'Oligocè, d'uns tretze milions d'anys.

**Curiositats.** Aquest indret va ser netejat fa poc temps per veïns de Sant Feliu Sasserra, vinculats al Club Excursionista Bandolers de Sant Feliu Sasserra i se'n va senyalitzar el recorregut.

